

Gymnasie- och näringslivsnämndens
ordförande

Kommunfullmäktige 2020-08-27

**Svar på interpellation från Agneta Lundahl Dahlström (S) – angående
förbättringar i den psykosociala studiemiljön i gymnasieskolan**

Agneta Lundahl Dahlström (S) har i en interpellation den 15 juni 2020 ställt en fråga enligt nedan gällande den psykosociala studiemiljön i gymnasieskolan.

- Hur avser du utvärdera arbetet med att förebygga psykosociala problem bland Täbys elever?

Barn och ungas psykiska och fysiska hälsa har hög prioritet i Täby kommun. Täby kommun har beslutat om en verksamhetsövergripande handlingsplan för hälsofrämjande och förebyggande arbete riktat till barn och unga i Täby. Särskilt fokus i denna är att främja och att förbättra elevers psykiska hälsa och skolnärvaro.

"Handlingsplan för hälsofrämjande och förebyggande arbete riktat till barn och unga i Täby kommun 2018-2020" följs upp i ordinarie uppföljningsprocesser i samband med Täby kommuns årsredovisning 2018 och 2020. Målen i handlingsplanen mäts bland annat genom Stockholmsenkäten och följs också delvis upp i enkäten Ung Livsstil.

Täby kommun valde att på nytt delta i Stockholmsenkäten 2020. Syftet med undersökningen är att kartlägga ungdomars levnadsvillkor och att följa utvecklingen över tid. Enkäten ger kommunen underlag till förebyggande insatser, möjlighet att följa upp det kommunala arbetet samt bidrar till ökad kunskap. Undersökningen genomfördes i tre gymnasieskolor och tolv grundskolor under vecka 10 och 11. Enkäterna besvarades i skolan på lektionstid, digitalt och anonymt. 2020 deltog totalt 22 kommuner i Stockholms län. 27 155 elever från 355 skolor svarade på enkäten. Resultatet från enkäten presenteras den 9 september.

Ung livsstil är en studie som genomförs bland barn och unga i mellanstadiet, högstadiet och gymnasiet. Syftet med studien är att kartlägga bland annat fritidsvanor, hälsa och livsvillkor. Täby kommun genomförde studien under 2013/2014 och följde under 2018 upp resultaten på nytt bland barn och unga i Täby.

Resultat och analys finns samlade i rapporter som finns tillgängliga på Täby kommuns hemsida.¹ Svaresresultaten bidrar till analyser av bland annat ungdomars livsvillkor, fritidsvanor och preferenser samt hälsosituation kopplat till kön, ålder samt socioekonomisk bakgrund. Undersökningen genomförs anonymt och svaren bearbetas på samma sätt. Samtliga skolor och klasser i varje kommun ingår i urvalsramen.

Svarsfrekvensen är mellan 70–90 procent, vilket gör studien till en av Europas största över barn och ungdomars livsstil. Senast studien genomfördes i Täby kommun var det 774 elever i urvalet på mellan-stadiet, 733 elever på högstadiet och 1 396 elever på gymnasiet som besvarade frågorna. Svaren analyseras kommunövergripande för att kunna identifiera förebyggande åtgärder. Ett konkret resultat av en sådan analys är projektet "En jämställd mötesplats för ungdomar" som ledde till etableringen av fritidsgården Esplanad, vilket är en mötesplats för ungdomar mellan 16 och 21 år där kultur, konst och kreativitet står i centrum.

Elevernas mående följs även upp i en länsgemensam enkät som Storsthlm och Stockholms stad genomför årligen och som besvaras av eleverna i årskurs 2 på gymnasiet. Därutöver genomför Åva gymnasium årligen en egen enkät där samtliga elever i alla årskurser och på alla program får svara på ett antal frågor som även omfattar detta område. Svaren på dessa enkäter följs upp och analyseras dels på verksamhetsnivå, men även på huvudmannanivå. En särskild rapportering av det systematiska kvalitetsarbetet kring trygghet och studiero gjordes på gymnasie- och näringslivsnämndens sammanträde i juni i år.

I "Politisk inriktning för Täby kommun under mandatperioden 2019-2022" gavs uppdraget – "Elevhälsan ska utvecklas. Insatser mot psykisk ohälsa i skolan ska ges särskild prioritet." En utredning är tillsatt för att se över elevhälsans organisation med extra fokus på psykisk hälsa och främjandet av skolkännsvar. Fokus i utvecklingsarbetet har varit framtagande av adekvata stöderbjudanden, däribland samverkansteamet för främjande av skolkännsvar, och kompetensutveckling för att stärka det förebyggande arbetet.

Inom elevhälsan kommer det förebyggande och hälsofrämjande arbetet att prioriteras under år 2021. Syftet är att förbättra elevers psykiska och fysiska hälsa. Kompetensutveckling bedrivs inom elevhälsan utifrån förebyggande och hälsofrämjande insatser på grupp- och organisationsnivå. Exempel på kompetensutveckling inom elevhälsan på gymnasiet är att Åvas kuratorer under läsåret fått kompetensutveckling i ACT (Acceptance and Commitment Therapy), som är en beforskad metod för att främja psykisk hälsa och minska stress.

¹ Resultaten och analys av studierna finns publicerade här: <https://www.taby.se/kampanjsidor/ung-livsstil/>

Med ACT-metoden som utgångspunkt kommer elever som upplever stress och oro att erbjudas en kurs i grupp omfattande tolv timmar. Detta arbete kommer att följas upp som en del av det systematiska kvalitetsarbetet.

Gymnasie- och näringslivsnämnden är vårdgivare för den hälso- och sjukvårdsverksamhet som bedrivs inom skolhälsovården i Täby kommuns gymnasieskolor. Vårdgivarens ansvar är bland annat att kvalitetssäkra och säkerställa rutiner inom verksamheten som utför hälso- och sjukvårdande arbete, där alla medarbetare får utbildning och fortbildning i patientsäkerhetsfrågor.

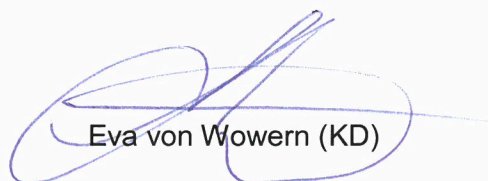
Elevhälsoteamet på Åva gymnasium består av professionerna kuratorer, skolsköterskor, specialpedagoger och studievägledare; totalt 11 tjänster. Det finns även tillgång till skolläkare och från hösten 2020 även psykolog. Elevhälsans insatser ska i första hand vara förebyggande och stödja elevens måluppfyllelse. Skolan har under läsåret 19/20 skapat nya mötesstrukturer för att öka samarbetet med lärarna i programlaget och därigenom stärka skyddsnätet runt enskilda elever. Elevhälsoarbetet utvärderas inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

I Täby kommun finns en medicinskt ledningsansvarig skolsköterska och en psykologiskt ledningsansvarig psykolog. Syftet med ett riktat ledningsansvar är att säkerställa kvalitet och säkerhet i de medicinska och psykologiska insatserna till exempel psykologisk utredning, remittering och stödjande samtal, att identifiera brister och avvikelser samt att det ska bli enklare för elever och föräldrar att anmäla felbehandling eller felbedömning. Målet är att bedriva en god och säker skolhälsovård där brister och avvikelser tidigt identifieras och förebyggs.

I ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete för de psykologiska och medicinska insatserna i elevhälsan finns tydliga rutiner för arbetet med att rapportera, kvalitetssäkra, följa upp riskobservationer, tillbud eller vårdskador. En övergripande uppföljning sker i slutet av varje skoltermin genom en riskanalys av aktuell incident. Eventuella behov av åtgärder för att förebygga framtida avvikelser dokumenteras och återrapporteras till berörda aktörer. Alla inkomna avvikelser och klagomål återförs och diskuteras oidentifierade.

Avdelningen för skolutveckling och stöd har reviderat och förtydligat strukturen i Tåbys handlingsplan för att främja skolenärväro. Gymnasiet kommer att tillämpa adekvata delar av handlingsplanen från och med kommande läsår 2020/21. Uppföljning av frånvaron är en del av det systematiska kvalitetsarbetet och redovisas också till nämnden.

Arbetet inom nätverket "Barn i behov av särskilt stöd" fortsätter under 2021 genom samverkan och nya arbetssätt. Från Täby deltar verksamhetsområdena utbildning, social omsorg och kultur och fritid. Ytterligare deltagare är Barnhälsan Täby, Mörby habiliteringscenter samt barn- och ungdomspsykiatri. Kuratorer och skolsköterskor på Åva gymnasium har ett nära samarbete med BUP och psykiatrimottagningen Unga vuxna vid Danderyds sjukhus.

Eva von Wowern (KD)